

KIRFN Interpretimi 13

Programet e Besnikërisë ndaj Konsumatorit

Referencat

- IFRS 13 *Matja e Vlerës së Drejtë*
- SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*
- SNK 18 *Të ardhurat*
- SNK 37 *Provizionet, pasivet dhe aktivet e kushtëzuara*

Konteksti

- 1 Programet e besnikërisë ndaj konsumatorit përdoren nga njësitë ekonomike për tu dhënë klientëve stimuj për të blerë mallrat ose shërbimet e tyre. Nëse një klient blen mallra ose shërbime, njësia ekonomike i jep klientit kreditë (shpesh të përshkruara si 'pikë'). Klienti mund t'i shkëmbejë kreditin si p.sh. me mallra ose shërbime falas ose me ulje.
- 2 Programet operojnë në një shumëllojshmëri mënyrash. Klientëve mund tu kërkohej të grumbullojnë një numër minimal të specifikuar ose vlerën e kredive përpara se ato të mund të bëjnë shlyerjen e tyre. Kreditë mund të lidhen me blerje individuale ose grupe blerjesh, ose të një zakoni të vazhduar gjatë një periudhe të caktuar. Njësia ekonomike mund ta drejtojë programin e besimit ndaj konsumatorit vetë ose të marrë pjesë në një program të drejtuar nga një palë e tretë. Çmimet e ofruara mund të përfshijnë mallra ose shërbime të siguruar nga vetë njësia dhe/ose të drejta për të kërkuar mallra ose shërbime nga një palë e tretë.

Objekti

- 3 Ky Interpretim zbatohet në kreditë e dhëna ndaj besnikërisë së konsumatorit të cilat:
  - (a) një njësi ekonomike ua jep klientëve të saj si pjesë e transaksioneve të shitjeve, d.m.th. në shitje të mallrave, realizimin e shërbimeve ose përdorimin nga një klient të aktiveve të njësive ekonomike; dhe
  - (b) janë subjekt i përmblotjes së kushteve të mëtejshme kualifikuese, klienti mund të kërkojë shlyerjen në të ardhmen me mallra ose shërbime falas ose me ulje.

Interpretimi e trajton kontabilitetin sipas njësive ekonomike që jep kreditë për klientët e saj.

Çështjet

- 4 Çështjet e prekura nga ky Interpretim janë:
  - (a) nëse detyrimi i njësive ekonomike për të siguruar mallra ose shërbime falas ose me ulje ('çmime') në të ardhmen duhet të njihet dhe matet nëpërmjet:
    - (i) shpërndarjes të disa prej shumave të arkëtuara ose llogarive të arkëtueshme nga transaksionet e shitjeve në kreditë dhe shtyrjen e njohjes së të ardhurave (duke zbatuar paragrafin 13 të SNK 18); ose
    - (ii) duke dhënë për kostot e vlerësuar në të ardhmen të ofrimit të të drejtave (duke aplikuar paragrafin 19 të SNK 18); dhe
  - (b) nëse shuma është shpërndarë tek kreditet:
    - (i) sa shumë duhet të shpërndahen;
    - (ii) kur duhet të njihen të ardhurat; dhe
    - (iii) nëse një palë e tretë i ofron çmimet, si duhet të maten të ardhurat.

Konsensusi

- 5 Një njësi ekonomike duhet të aplikojë paragrafin 13të të SNK 18 dhe llogarinë për kreditë si një përbërës më vete të identifikueshëm të transaksionit/transaksioneve të shitjes në të cilat ato janë dhuruar ('shitja fillestare'). Vlera e drejtë e shumës së arkëtuar ose llogarisë së arkëtueshme në përputhje me shitjen fillestare duhet të shpërndahet midis krediteve dhe përbërësve të tjerë të shitjes.
- 6 Shuma e shpërndarë për kreditë matet duke iu referuar vlerës së tyre të drejtë.
- 7 Nëse një njësi ekonomike i ofron vetë të drejtat, ai duhet të njohë shumën e shpërndarë për kreditë si të ardhura kur kreditet tërhiqen dhe ai përmbush detyrimet e tij për të furnizuar me të drejta. Shuma e të ardhurave të njohura duhet të mbështetet në numrin e krediteve të cilat janë tërhequr në këmbim të të drejtave, e krahasueshme me numrin gjithsej të pritshëm për tu tërhequr.
- 8 Nëse një palë e tretë furnizon me të drejta, njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse ajo po grumbullon shumën e shpërndarë në kredite në llogarinë e saj (d.m.th. si principal /krye gjë në transaksion) ose në emër të palës së tretë (d.m.th. si një agjent për palën e tretë).
- (a) Nëse njësi ekonomike po grumbullon shumën në emër të një pale të tretë, ajo:
- (i) mat të ardhurat e saj si një vlerë neto të mbajtur në llogarinë e saj, d.m.th. diferencën midis shumës së shpërndarë në kredite dhe shumën e pagueshme për palë të treta për ofrimin e të drejtave; dhe
  - (ii) njeh këtë vlerë neto si të ardhur kur pala e tretë detyrohet të ofrojë të drejtat dhe i jepet e drejta për të marrë një shumë për të. Këto ngjarje mund të ndodhin sapo dhurohen kreditet. Në mënyrë alternative, nëse klienti mund të vendosë të kërkojë të drejtat e tij ose nga njësi ekonomike ose nga pala e tretë, këto ngjarje mund të ndodhin vetëm kur klienti vendos të kërkojë të drejtat nga pala e tretë.
- (b) Nëse njësi ekonomike po grumbullon shumën në llogarinë e saj, ajo e mat të ardhurën e saj si shumë bruto të shpërndarë në kredite dhe njeh të ardhurën kur ajo përmbush detyrimet e saj përsa i përket të drejtave.
- 9 Nëse në çfarëdolloj kohe kostot e pashmangshme të përmbushjes së detyrimeve për të ofruar çmime/përfitime priten të tejkalojnë shumën e arkëtuar dhe llogarive të arkëtueshme për to (d.m.th. shumën e shpërndarë për kreditë në kohën e shitjes fillestare e cila nuk është njohur edhe si e ardhur plus çdo shumë tjetër të arkëtueshme kur klienti tërheq kreditet, njësi ekonomike ka kontrata me kushte rënduese. Një detyrim njihet për tepricën në përputhje me SNK 37. Nevoja për të njohur një detyrim të tillë mund të rritet nëse kostot e pritura për ofrimin e të drejtave rriten, për shembull nëse njësi ekonomike rishikon pritjet e saj mbi numrin e krediteve që do të tërhiqen.

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozita kalimtare

- 10 Një njësi ekonomike e zbaton këtë Interpretim për periudha vjetore duke filluar nga ose pas datës 1 korrik 2008. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike e zbaton Interpretimin për një periudhë duke filluar përpara datës 1 korrik 2008, ajo duhet ta paraqesë këtë fakt.
- 10A Paragrafi UZ2 u ndryshua nga *Përmirësime në SNRF* publikuar në maj 2010. Një njësi ekonomike e aplikon këtë amendament për periudha vjetore duke filluar nga ose pas datës 1 janar 2011. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- 10B SNRF 13, publikuar në maj të vitit 2011, ka ndryshuar paragrafët 6 dhe 133. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 13.
- 11 Ndryshime në politikën kontabël të kontabilizohet në përputhje me SNK 8.

Shtojcë

Udhëzim zbatimi

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e këtij Interpretimi.

Matja e vlerës së drejtë të dhënies së krediteve

- UZ1 Paragrafi 6 i konsensusit kërkon që shuma e shpërndarë për kreditet të matet sipas referencës së vlerës së tyre të drejtë. Nëse nuk ka një çmim të kuotuar të tregut për një kredit identik, vlera e drejtë duhet të matet duke përdorur teknikë tjetër vlerësimi.
- UZ2 Një njësi ekonomike mund të masë vlerën e drejtë të krediteve sipas referencës së vlerës së drejtë të përfitimeve për të cilat ato mund të tërhiqen. Vlera e drejtë e krediteve merr parasysh, sipas nevojës:
- (a) shumën e zbritjes ose stimujt të cilat do të ofrohen në të kundërt për klientë që nuk kanë fituar kredite nga një shitje fillestare;
  - (b) proporcioni i krediteve të cilat nuk priten të tërhiqen nga klientët; dhe
  - (c) risku i mos- performancës.
- Nëse klientët mund të zgjedhin nga një listë e gjerë çmimesh të ndryshme, vlera e drejtë e krediteve të dhëna reflekton vlerat e drejta të listës së gjerë të çmimeve të disponueshme, të ponderuara në proporcion me frekuencën në të cilën çdo çmim pritët të zgjidhet.
- UZ3 Në disa rrethana, teknika të tjera vlerësimi mund të përdoren. Për shembull, nëse një palë e tretë do të ofrojë çmimet dhe njësi ekonomike paguan palën e tretë për çdo kredit që ajo dhuron, ajo mund ta masë vlerën e drejtë të krediteve sipas referencës së vlerës që ajo i paguan palës së tretë, duke i shtuar një marzh fitimi të arsyeshme. Gjykim kërkohet për përzgjedhjen dhe aplikimin e teknikës së vlerësimit e cila i kënaq kërkesat e paragrafit 6 të konsensusit dhe është më e përshtatshme në rrethana.